

**ОДИТЕН ДОКЛАД НА СМЕТНАТА ПАЛАТА
№ 0100100124**

за извършен финансов одит на годишния финансов отчет на
Министерството на туризма за 2023 г.

София, 2024 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на съкращенията	3
Част I. Докладване относно одита на финансовия отчет	4
Мнение	4
База за изразяване на мнение	4
Правно основание за извършване на одита	4
Отговорности на ръководството за финансовия отчет	5
Отговорности на Сметната палата за одита на финансовия отчет	5
Част II. Докладване във връзка с други закони и други отговорности – констатации при одита на финансовия отчет.....	6
Некоригирани неправилни отчитания.....	7
Случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби.....	7
Коригирани неправилни отчитания.....	7
Съществени недостатъци на вътрешния контрол	10
Приложение № 1 Опис на одитните доказателства	10

Списък на съкращенията

ГФО	Годишен финансов отчет
ДДС	Дирекция „Държавно съкровище“ към МФ
ЕБК	Единна бюджетна класификация
ЗСч.	Закон за счетоводството
ЗПФ	Закон за публичните финанси
ЗТ	Закон за туризма
КЗП	Комисия за защита на потребителите
МСВОИ	Международни стандарти на върховните одитни институции
МТ	Министерство на туризма
МФ	Министерство на финансите
НАП	Национална агенция за приходите
ОГ	Отчетна група
ПМС	Постановление на Министерски съвет
РМС	Решение на Министерски съвет
СБО	Сметкоплан на бюджетните организации
СЕС	Средства от Европейския съюза на бюджетните организации

**ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
49-О НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**ДО
Г-Н ЕВТИМ МИЛОШЕВ
СЛУЖЕБЕН МИНИСТЪР НА
ТУРИЗМА**

Част I. Докладване относно одита на финансовия отчет

Мнение

Сметната палата извърши финансов одит на годишния финансов отчет на Министерството на туризма, състоящ се от баланс към 31 декември 2023 г., отчет за приходите и разходите, отчет за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства за годината, завършваща на тази дата, както и приложение към финансовия отчет, включително пояснения за прилаганата счетоводна политика.

Сметната палата изразява мнение, че приложеният годишен финансов отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Министерството на туризма към 31 декември 2023 г. и за неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси.

База за изразяване на мнение

Сметната палата извърши одита в съответствие със Закона за Сметната палата и МСВОИ (1003-1810). Отговорностите на Сметната палата съгласно МСВОИ (1003-1810) са описани допълнително в раздела *Отговорности на Сметната палата за одита на финансовия отчет* от настоящия доклад. Сметната палата е независима от Министерството на туризма в съответствие с *Етичния кодекс на Сметната палата*, като тя изпълни и своите други етични отговорности в съответствие с този кодекс. Сметната палата счита, че получените одитни доказателства са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на мнение.

Правно основание за извършване на одита

Сметната палата извърши одита на основание чл. 54 от Закона за Сметната палата, Програмата за одитната дейност на Сметната палата на Република България за 2024 г. и в изпълнение на Заповед № ОД-01-01-001 от 20.02.2024 г. на Горица Грънчарова-Кожарева, заместник-председател на Сметната палата.

Отговорности на ръководството за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определи, че е необходима, за да даде възможност за изготвянето на финансови отчети, които да не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен когато бюджетната организация ще бъде закрыта или нейната дейност ще бъде преустановена.

Отговорности на Сметната палата за одита на финансовия отчет

Целите на Сметната палата са да получи разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издаде одитен доклад, който да включва одитно мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че финансов одит, извършен в съответствие с МСВОИ (1003-1810), винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилните отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, ще окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от финансовия одит в съответствие с МСВОИ (1003-1810), Сметната палата използва професионална преценка и запазва професионален скептицизъм по време на целия одит. Сметната палата също така:

- идентифицира и оценява рисковете от съществени неправилни отчитания в финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработва и изпълнява одитни процедури в отговор на тези рискове и получава одитни доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на одитно мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.

- получава разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработи одитни процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на бюджетната организация.

- оценява уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.

- достига до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одитни доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако Сметната палата достигне до заключение, че е налице съществена несигурност, от нея се изисква да привлече внимание в одитния си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да изрази модифицирано мнение. Заключениета на Сметната палата се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одитния доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина бюджетната организация да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценява цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя стоящите в основата операции и събития по начин, който постига вярно и честно представяне.

Сметната палата комуникира с ръководството наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на финансовия одит и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които са идентифицирани по време на извършвания финансов одит.

Част II. Докладване във връзка с други закони и други отговорности – констатации при одита на финансовия отчет

В съответствие с чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата и МСВОИ 12 *Ползи от работата на върховните одитни институции – насочена към подобряване на живота на гражданите*, Сметната палата, за да отговори на очакванията на обществото и за да засили отчетността, прозрачността и интегритета на бюджетните организации, комуникира в одитния доклад констатираните неправилни отчитания, съществени недостатъци на вътрешния контрол и случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби, освен когато:

- дадена констатация се отнася за въпрос, който очевидно е без никакви последици за финансовия отчет;

- закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на дадена констатация; или

- в изключително редки случаи, Сметната палата реши, че дадена констатация не следва да бъде комуникирана в одитния доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Включените в Част II на настоящия одитен доклад констатации не се отнасят за съществени неправилни отчитания и не описват случаи, в които Сметната палата не е в състояние да получи достатъчни и уместни доказателства, за да достигне до заключение,

че финансовия отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания. Поради това не се изисква модификация на одитното мнение.

Некоригирани неправилни отчитания

Събрани публични вземания (глоби и санкции по ЗТ) в полза на МТ от Национална агенция за приходите общо в размер на 26 447 лв. не са отчетени по подпараграф 28-02 „Глоби, санкции, неустойки, наказателни лихви, обезщетения и начети“ със знак „плюс“ и по подпараграф 36-18 „Коректив за касови постъпления“ със знак „минус“.¹

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 4 от ДДС № 10 от 2011 г., за събраните от НАП публични вземания.

С размера на неправилното отчитане е занижен показателя „Приходи от административни глоби, санкции и наказателни лихви“ и завишен показателя „Внесен ДДС и други данъци върху продажбите и коректив за постъпления“ от Отчета за касовото изпълнение на бюджета.

Случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби

С РМС № 422 от 02.06.2023 г. е установен размера на дължимите за възстановяване надплатени средства по Програмата за хуманитарно подпомагане на разселени лица от Украйна с предоставена временна закрила в Република България, за периода от 1 юни 2022 г. до 31 март 2023 г., съгласно списък № 17 в размер на 1 175 844 лв. Салдото по сметка 4299 „Вземания за подлежащи на възстановяване неусвоени субсидии и капиталови трансфери“ към 31.12.2023 г. е 1 175 844 лв., т.е. нито едно лице не е възстановило надплатените средства. От МТ не са изпратени покани за доброволно изпълнение към лицата, за които е установен размера на дължимите за възстановяване надплатени средства.²

Не е спазена т. 3 от РМС № 422 от 02.06.2023 г., съгласно която лицата следва да ги възстановят по бюджета на администратора на помощта в едномесечен срок от получаването на покана за доброволно изпълнение.

Коригирани неправилни отчитания

1. С РМС № 105 от 15.02.2024 г. е одобрено предоставянето на помощ на лица, предоставили нощувка по програмата за хуманитарно подпомагане на разселени лица от Украйна с предоставена временна закрила в Република България за периода от 1 юни 2022 г. до 31 октомври 2023 г. Одобрените помощи за небюджетни организации в размер на 5 375 997 лв. не са осчетоводени в ГФО за 2023 г. по дебит сметка 6441 „Субсидии и други текущи трансфери за нефинансови предприятия“ и кредит сметка 4976 „Коректив за задължения за субсидии, капиталови трансфери и здравно-осигурителни дейности“.³

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. т. 48 и 49 от ДДС № 20 от 2004 г., за прилагане на принципа за текущо начисляване на разходите за съответния период, независимо, че първичния документ може да се издаде в следващ отчетен период.

¹ Одитни доказателства №№ 1 и 2

² Одитни доказателства №№ 3 и 4

³ Одитни доказателства №№ 3 и 4

2. При извършена проверка на публични вземания по наказателни постановления за наложени от Комисия за защита на потребителите (КЗП) глоби и санкции по Закона за туризма (ЗТ), за които КЗП ежесечно предоставя информация на МТ са установени следните неправилни отчитания:⁴

2.1. Вземанията по влезли в сила наказателни постановления в размер на 1 135 528 лв. са осчетоводени неправилно по сметка 4887 „Вземания от други дебитори - местни лица (приходно-разходни позиции)“, вместо като публични вземания по сметка 4301 „Вземания от данъци, вноски, такси и административни глоби и санкции“. Съгласно чл. 162, т.7 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс публични са държавните вземания по влезли в сила наказателни постановления.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 94 от ДДС № 14 от 2013 г., за отчитане на публичните вземания.

2.2. Влезли в сила наказателни постановления, общо в размер на 194 210 лв., не са осчетоводени по сметка 4301 „Вземания от данъци, вноски, такси и административни глоби и санкции“ и като приход по сметка 7090 „Приходи от административни глоби и санкции“.

Не са спазени разпоредбите на чл. 26, ал. 1, т. 4 от ЗСч. за текущо начисляване на приходите.

2.3. На начислени и несъбрани публични вземания, с изтекъл срок на погасяване над 180 дни, не са начислени провизии за несъбираемост в размер на 577 739 лв. по сметка 6711 „Разходи за провизии на публични държавни и общински вземания“ в кореспонденция със сметка 4911 „Провизии за публични държавни и общински вземания“.

Не са спазени указанията на МФ за провизии за несъбираемост, дадени в т. 36.2 от ДДС № 20 от 2004 г.

2.4. Публични вземания по отменени и прекратени наказателни постановления, общо в размер на 42 200 лв., не са отписани по дебита на сметка 6910 „Отписани публични държавни и общински вземания“ и кредита на сметка 4301 „Вземания от данъци, вноски, такси и административни глоби и санкции“, след сторниране на начислена провизия.

Не са спазени указанията на МФ, дадени в раздел VII от ДДС № 08 от 2014 г. за отчитане на събирането на приходи в полза на бюджетна организация чрез други бюджетни организации (т. А, И, К от приложението – отчетна схема към т.36 буква „а“).

3. Събрани публични вземания (глоби и санкции по ЗТ) в полза на МТ от Национална агенция за приходите общо в размер на 26 447 лв. не са осчетоводени по дебита на сметка 7180 „Коректив за приходи“ и кредита на сметка 4301 „Вземания от данъци, вноски, такси и административни глоби и санкции“.⁵

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 74 от ДДС № 12 от 2009 г., в раздел XXI от ДДС № 09 от 2011 г. и в т. 63 от ДДС № 14 от 2013 г. за отчитането на събраните от НАП вземания на бюджетните организации.

4. Провизиите на вземания за морски плажове са неправилно завишени с 219 186 лв., в това число по сметка 4917 „Провизии за непублични вземания срещу местни лица (приходно-разходни позиции)“ в размер на 173 773 лв. и по сметка 4911 „Провизии за публични държавни и общински вземания“ в размер на 45 413

⁴ Одитни доказателства №№ 1 и 2

⁵ Одитни доказателства №№ 1 и 2

лв. Неправилно са провизирани вземания за наеми на морски плажове и концесионни възнаграждения, осчетоводени по кредита на разчетни контра сметки за принадлежащите се части от вземането за общини и областни администрации. За провизирането на тези вземания бюджетната организация-администратор (МТ) не взема записвания, а само предоставя информация на бюджетната организация-получател (общини и областни администрации).⁶

Не са спазени указанията на МФ за провизии за несъбираемост, дадени в раздел VII от ДДС № 08 от 2014 г. за отчитане на събирането на приходи в полза на бюджетна организация чрез други бюджетни организации (т. II от приложението – отчетна схема към т.3б буква „а“).

5. При попълването на таблица „Provisions-2023“ – „Справка за провизии на вземания и корективи на пасиви към 31.12.2023 г.“ в макета на баланса е допусната техническа грешка като провизираните вземания от клиенти са нанесени на шифър 1076 „Други вземания“, вместо по шифър 1072 „Вземания от клиенти“ в размер на 549 484 лв., вместо в размер на 375 711 лв. В резултат на което в баланса шифър 0072 „Вземанията от клиенти“ е неправилно завишен с 375 711 лв., а шифър 0076 „Други вземания“ е неправилно занижен с 549 484 лв.⁷

Не е спазена т. 31 от раздел V от указанията за попълване на данните по баланса в макета на МФ.

6. Несъбрани вземания от бенефициенти за неverified разходи по проект, финансиран по ОП „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020, са прехвърлени от сметка 4291 „Задължения за предоставяне на текущи субсидии и капиталови трансфери“ (дебитно салдо) по сметка 4381 „Вземания от предприятия и физически лица за възстановяване на средства по донорски програми (приходно-разходни позиции)“ неправилно в размер на 254 464 лв., вместо в размер на 380 331 лв. Разликата от 125 867 лв. е начислена и неизплатена безвъзмездна финансова помощ по сметка 4291 „Задължения за предоставяне на текущи субсидии и капиталови трансфери“. В резултат на това са неправилно намалени с 125 867 лв. кредитното салдото по сметка 4291 „Задължения за предоставяне на текущи субсидии и капиталови трансфери“ и дебитното салдо по сметка 4381 „Вземания от предприятия и физически лица за възстановяване на средства по донорски програми (приходно-разходни позиции)“ в ОГ СЕС.⁸

Не са спазени разпоредбите на чл. 24 от ЗСч. за вярно представяне на информацията във финансовите отчети.

7. Вземания за възстановяване на надплатени средства, установени с РМС № 422 от 02.06.2023 г., са прехвърлени от сметка 4291 „Задължения за предоставяне на текущи субсидии и капиталови трансфери“ (дебитно салдо) по сметка 4299 „Вземания за подлежащи на възстановяване неусвоени субсидии и капиталови трансфери“ неправилно в размер на 1 175 844 лв., вместо в размер на 1 129 975 лв. Разликата от 45 868 лв. са вземания от бюджетни организации, които не са начислени по сметка 4291 „Задължения за предоставяне на текущи субсидии и капиталови трансфери“. В резултат на това са неправилно увеличени с 45 868 лв. кредитното салдото по сметка 4291 „Задължения за предоставяне на текущи субсидии и капиталови трансфери“ и дебитното салдо по сметка 4299 „Вземания

⁶ Одитно доказателство №№ 1 и 2

⁷ Одитно доказателство № 1

⁸ Одитни доказателства №№ 3 и 4

за подлежащи на възстановяване неусвоени субсидии и капиталови трансфери“ в ОГ „Бюджет“⁹.

Не са спазени разпоредбите на чл. 24 от ЗСч. за вярно представяне на информацията във финансовите отчети.

8. Изплатени помощи по програмата за хуманитарно подпомагане на разселени лица от Украйна, одобрени с РМС № 855 от 30.11.2023 г. и ПМС № 247 от 30.11.2023 г., в размер на 11 408 440 лв. не са отчетени по показателите по чл. 86, ал.2, т. 5 и 6 от ЗПФ, т.е. като възникнали и реализирани ангажименти и нови задължения за разходи.¹⁰

Не са спазени указанията на МФ, дадени в т. 82 от ДДС № 14 от 2013 г., във връзка с показателя „нови задължения за разход“.

Съществени недостатъци на вътрешния контрол

Не са констатирани съществени недостатъци във вътрешния контрол.

В изпълнение на т. 67 от писмо ДДС № 08 от 21.12.2023 г. на министъра на финансите, коригираният ГФО (Баланс и ОНР) към 31.12.2023 г. е представен в Министерство на финансите и Сметна палата.¹¹

В подкрепа на констатациите са събрани 4 броя одитни доказателства, които заедно с работните документи, отразяващи отделните етапи на одитния процес, се намират в Сметната палата. При необходимост можете да се запознаете с тяхното съдържание на адрес: гр. София, ул. „Екзарх Йосиф“ № 37.

Настоящият одитен доклад е приет на основание чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата, с Решение № 136 от 13.05.2024 г. на Сметната палата и е изготвен в два еднообразни екземпляра, един за Министерството на туризма и един за Сметната палата.

⁹ Одитни доказателства №№ 3 и 4

¹⁰ Одитно доказателство №№ 3 и 4

¹¹ Вх. № 04-20-2/20.03.2024 г.

Приложение № 1 Опис на одитните доказателства

В таблицата е представен списък на одитните доказателства, подкрепящи констатациите, комуникирани в одитния доклад.

№	Одитни доказателства	Брой страници
1.	РД ГФО 2.15.2 за процедури по същество за проверка на отчитането на вземанията от клиенти и други вземания в МТ към 31.12.2023 г.;	10
2.	Писма от 2023 г. от Комисия за защита на потребителите, писмо от КЗП вх.№Т-92-00-94/01.03.2024 г., аналитични оборотни ведомости на с-ки 4887, 4110, 4331, 4911, 4917, счетоводни справки за корекция № 209 и 210/31.12.2023 г.;	121
3.	РД ГФО 2.16.3 за тестове по същество и аналитични процедури на отчитането на средствата за предоставени субсидии и трансфери за нефинансови предприятия в МТ към 31.12.2023 г.;	7
4.	РМС № 105 от 15.02.2024 г., списък №21; РМС № 422 от 02.06.2023 г., списък №17; Писмо от МТ до ръководителя на одитен екип Изх. № Т-92-00-65 от 13.03.2024 г., Заповеди за БФП №№ Т-РД-27-163 и 164/12.12.2023 г., аналитична оборотна ведомост на сметка 4291 в ОГ "Бюджет" и ОГ СЕС-КСФ, счетоводни справки за корекция №№ 207, 208, 211 и 51 от м.12.2023 г.	55